

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

**PROGRAM USPOSABLJANJA
ZA REŠEVANJE IZ VODE
ZA OSEBE, KI IZPOSOJAJO PLOVILA
NA MORJU, REKAH, JEZERIH
IN DRUGIH VODAH**

(program D)

Ljubljana, avgust 2005

Na podlagi 10. člena Zakona o varstvu pred utopitvami (Uradni list RS, št. 44/00) ter 3. in 4. člena Pravilnika o reševalcih iz vode (Uradni list RS, št. 118/04) minister za obrambo določa

PROGRAM USPOSABLJANJA ZA REŠEVANJE IZ VODE ZA OSEBE, KI IZPOSOJAJO PLOVILA NA MORJU, REKAH, JEZERIH IN DRUGIH VODAH

I. NAMEN

Namen programa usposabljanja za reševanje iz vode za osebe, ki izposojajo plovila na morju, rekah, jezerih in drugih vodah je:

- a) določiti učne vsebine za usposabljanje reševanja iz vode za osebe, ki izposojajo plovila na morju, rekah, jezerih, in drugih vodah
- b) določiti obseg preizkusa usposobljenosti za reševanje iz vode za osebe, ki izposojajo plovila na morju, rekah, jezerih in drugih vodah.

II. CILJ PROGRAMA

Cilj programa usposabljanja za reševanje iz vode za osebe, ki izposojajo plovila na morju, rekah, jezerih in drugih vodah je:

- a) seznaniti udeležence z vzroki in nevarnostmi utapljanja ter z zaščitnimi in varnostnimi ukrepi za preprečevanje nesreč z utapljanjem, do katerih lahko pride pri izposoji plovil,
- b) usposobiti udeležence za reševanje iz vode na stoječih in tekočih vodah s pomočjo opreme za reševanje iz vode, z osebnim in kombiniranim reševanjem s pomočjo plovila,
- c) po končanem usposabljanju preveriti usposobljenost udeležencev.

III. OBLIKE

Usposabljanje se izvaja v obliki tečaja s teoretičnimi predavanji in praktičnimi vajami. Pri praktičnih vajah je poudarek na prikazu pravih načinov reševanja iz vode in obvladovanju nevarnosti nesreče z utopitvijo na morju, rekah, jezerih in drugih vodah.

IV. UDELEŽENCI

Usposabljanje je namenjeno vsem pravnim in fizičnim osebam, ki se ukvarjajo z dejavnostjo dnevne izposoje plovil na morju, rekah, jezerih in drugih vodah, ki morajo v skladu s peto točko prvega odstavka 10. člena zakona o varstvu pred utopitvami zagotoviti stalen nadzor nad izposojenimi plovili in prisotnost osebe, usposobljene za reševanje iz vode.

Udeleženci usposabljanja za reševanje iz vode po navedenem programu morajo:

- biti polnoletni,
- imeti opravljen izpit za upravljanje s čolni.

V. NOSILCI IN IZVAJALCI

Nosilec usposabljanja je Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje Ministrstva za obrambo.

Izvajalec usposabljanja je Izobraževalni center Republike Slovenije za zaščito in reševanje v sestavi Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje oziroma pooblaščen izvajalci usposabljanja, ki izpolnjujejo pogoje za izvajanje programa.

VI. KRAJ IN OBJEKTI

Del usposabljanja poteka v objektih Izobraževalnega centra Republike Slovenije za zaščito in reševanje oziroma v prostorih, kjer izvajajo usposabljanje pooblaščen izvajalci usposabljanja, drugi del pa na morju, reki, jezeru ali drugi vodi, ki omogoča izvedbo programa.

VII. ČAS IN TRAJANJE

Usposabljanje po programu traja 40 pedagoških ur (PUR), od tega je 10 PUR namenjenih teoretičnemu delu in 30 PUR praktičnemu urjenju.

VIII. UČNE VSEBINE

1. Teorija reševanja iz vode obsega teme:

- 1.1 uvod v usposabljanje,
- 1.2 zakonska ureditev varstva pred utopitvami,
- 1.3 osnove hidromehanike,
- 1.4 proces utapljanja,
- 1.5 oprema za reševanje iz vode in oprema plovila,
- 1.6 osnove prve pomoči,
- 1.7 načini reševanja iz vode s plovila.

2. Praktična znanja in usposobljenost za reševanje iz vode obsegajo:

- 2.1 reševanje iz vode – splošno,
- 2.2 načini reševanja iz vode s plovila,
- 2.3 načini kombiniranega reševanja,
- 2.4 simuliranje, proučevanje in reševanje praktičnih primerov reševanja iz vode,
- 2.5 analiza in zaključek usposabljanja.

IX. UČNE METODE IN OBLIKE DELA

Pri usposabljanju naj predavatelji uporabljajo čim več aktivnih metod dela, ki so predvidene za odrasle udeležence, in sicer:

- metodo predavanja,
- metodo razgovora,
- metodo proučevanja primerov,
- metodo praktičnega dela,
- metodo igranja vlog,
- metodo demonstracije.

X. UČNA SREDSTVA

Za teoretični del usposabljanja so potrebna naslednja učna sredstva in pripomočki:

- grafoskop,
- računalnik,
- videorekorder,
- videokasete,
- televizija,
- DVD.

Za praktični del usposabljanja se kot učna sredstva in pripomočke uporablja:

- predpisana reševalna oprema in sredstva za reševanje iz vode,
- plovilo za reševanje iz vode (čoln z motorjem, vodni skuter ipd.), ki mora biti opremljeno po predpisih.

XI. PREVERJANJE ZNANJA

Preizkus usposobljenosti kandidatov se opravi kot:

- a) izpit – obsega teoretični in praktični del,
- b) letni preizkus usposobljenosti – obsega praktični del.

Ocena preizkusa usposobljenosti je »uspešno« ali »neuspešno«.

Kandidatu, ki je opravil izpit, se izda potrdilo o opravljenem izpitu za reševanje iz vode pri izposoji plovil na morju, rekah, jezerih in drugih vodah na predpisanem obrazcu, skladno s pravilnikom o reševalcih iz vode. Hkrati s potrdilom prejme kandidat tudi knjižico reševalca iz vode, v katero se potrjuje preverjanje usposobljenosti, ki ga morajo kandidati opraviti najmanj enkrat v treh letih.

Izpit opravljajo kandidati po zaključku usposabljanja v dveh delih:

- prvi del obsega teorijo reševanja iz vode (v nadaljevanju: teoretični del),
- drugi del obsega preverjanje sposobnosti reševanja iz vode s plovila (v nadaljevanju: praktični del).

Komisija oceni končni uspeh kandidata na podlagi ocen obeh delov izpita. Kandidat opravi izpit, če uspešno opravi oba dela preverjanja, in sicer, če doseže 70% vseh možnih točk pri teoretičnem delu izpita in pri praktičnem delu izpita pravilno izvede vse predpisane vaje. Pri praktičnem delu lahko takoj po končanem preverjanju ponavlja izvajanje največ dveh predpisanih vaj. Če je pri popravljanju neuspešen, ponavlja praktični del izpita v popravnem roku v celoti.

Kandidat, ki ni uspešno opravil enega dela izpita ali celotnega izpita, lahko del izpita ali celotni izpit opravlja v popravnem roku. Če kandidat tudi drugič ne opravi uspešno enega dela izpita ali celotnega izpita oziroma, če med popravnim rokom odstopi, mora opraviti celoten program usposabljanja.

Letni preizkus usposobljenosti obsega samo praktični del, ki ga je potrebno opraviti najmanj enkrat v treh letih. Za opravljen letni preizkus usposobljenosti mora kandidat uspešno opraviti vse predpisane vaje. Po neuspeli izvedbi posamezne vaje lahko takoj po končanem preverjanju ponovi izvajanje največ dveh predpisanih vaj. Če je pri popravljanju neuspešen,

ponavlja letni preizkus usposobljenosti v popravnem roku v celoti. Letni preizkus usposobljenosti se lahko ponavlja največ dvakrat.

Kandidat, ki se ni udeležil usposabljanja določenega s tem programom, opravi izpit oziroma letni preizkus usposobljenosti v obsegu in na način kot je predpisan s tem programom.

Obseg izpita

1. Teorija reševanja iz vode

Teoretično znanje se preverja z ustnim ali pisnim preverjanjem znanja iz učne snovi, predpisane z učnim programom.

2. Preverjanje sposobnosti reševanja iz vode

Pri vsaki vaji se ocenjuje pravilnost izvedbe:

- 2.1 reševanje z obale,
- 2.2 reševanje s pomočjo plovila in reševalne opreme,
- 2.3 kombinirano reševanje (ena ali več oseb v reševalnem plovilu).

Obseg letnega preizkusa usposobljenosti

1. Preverjanje sposobnosti reševanja iz vode

Pri vsaki vaji se ocenjuje pravilnost izvedbe:

- 1.1 reševanje z obale,
- 1.2 reševanje s pomočjo plovila in reševalne opreme,
- 1.3 kombinirano reševanje (ena ali več oseb v reševalnem plovilu).

XII. FINANCIRANJE

Stroške usposabljanja za reševanje iz vode pri izposoji plovil na morju, rekah, jezerih in drugih vodah in stroške preizkusa usposobljenosti krije pošiljatelj oziroma udeleženec sam.

XIII. OBVEZNA LITERATURA

1. Kapus, V. et al. Reševanje iz vode, aktivna varnost in prva pomoč. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Inštitut za šport, 2004.
2. Posamezna gradiva, ki jih pripravijo predavatelji

XIV. PRIPOROČLJIVA LITERATURA IN VIRI

1. Kapus, V. et al. Plavanje, učenje in osnove biomehanike. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Inštitut za šport, 2000.

2. Kapus, V. et al. Plavanje, Učenje. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Inštitut za šport, 2002.
3. Kapus, V. et al. Reševanje iz vode, skripta. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Inštitut za šport, 2002.
4. Zakon o varstvu pred utopitvami (Uradni list RS, št. 44/00)
5. Zakon o plovbi po celinskih vodah (Uradni list RS, št. 30/2002)
6. Pravilnik o reševalcih iz vode (Uradni list RS, št. 118/04)
7. Pravilnik o čolnih in plavajočih napravah (Uradni list RS, št. 45/2002)
8. Pravilnik o upravljanju s čolni (Uradni list RS, št. 42/2005)

XV. UČNI NAČRT*

vsebina		število ur		
		skupaj	predavanja	vaje
1.	TEORIJA REŠEVANJA IZ VODE	10	10	-
1.1	Uvod v usposabljanje	1	1	-
1.2	Zakonska ureditev varstva pred utopitvami - zakon - podzakonski akti - pristojnosti	1	1	-
1.3	Osnove hidromehanike - hidrostatične in hidrodinamične zakonitosti - osnove in posebnosti hidromehanike na stoječih in tekočih vodah - nevarnosti na stoječih in tekočih vodah	1	1	-
1.4	Proces utapljanja - utopitev - primarni in sekundarni vzroki utapljanja - proces in čas utapljanja - značilnosti posameznih faz utapljanja - uspešnost reševanja iz vode	2	2	-
1.5	Oprema za reševanje iz vode in oprema plovila - oprema za reševanje iz vode - oprema plovila - način uporabe	1	1	-
1.6	Osnove prve pomoči - ukrepi prve pomoči ob zastoju srca, krvavitvah in šoku - dihanje in ukrepanje ob utopitvi - centralni živčni sistem in motnje zavesti - prva pomoč pri poškodbah skeleta	1	1	-
1.7	Načini reševanja iz vode s plovila - načini reševanja iz vode (splošno)	2	2	-
2	PRAKTIČNA ZNANJA IN USPOSOBLJENOST ZA REŠEVANJE IZ VODE			
2.1	Reševanje iz vode - splošno - samoreševanje - tehnike reševanja s pomočjo pripomočkov - tehnike osebnega reševanja	5	-	5
2.2	Načini reševanja iz vode s plovila - različni načini reševanja iz vode glede na vrsto čolna in število oseb	10	-	10
2.3	Načini kombiniranega reševanja	10		10

* Število ur, namenjenih posamezni učni vsebini, je možno spremeniti glede na predznanje udeležencev usposabljanja.

vsebina		število ur		
		skupaj	predavanja	vaje
2.4	Simuliranje, proučevanje in reševanje praktičnih primerov reševanja iz vode na divjih vodah - vaje	5	-	5
2.5	Analiza in zaključek usposabljanja	1	1	-
	SKUPNO ŠTEVILO UR	40	10	30

XVI. KONČNE DOLOČBE

Program velja od dneva podpisa dalje, uporabljati pa se začne 1. 1. 2006.

Z dnem začetka uporabe tega programa preneha veljati Program usposabljanja za reševalce iz vode za voditelje in izposojevalce čolnov št. 849-02-6/2001-1 z dne 4. 7. 2001.

Šifra:

V Ljubljani:

Karl ERJAVEC
MINISTER ZA OBRAMBO